

tiken stræber efter, er ligesaa meget Kunst som Videnskab, idetmindste Kunsthaandværk." Man kan føre dette videre og sige, at ethvert Skrift om Geopolitik nok saa meget er Kunsthaandværk som Videnskab. — Den stærke og delvis ukontrollable Indgriben — af Fremgang i materiel Kultur (f. Eks. Samfærdsel), af Racepsykologi og af Kulturfaktorer som Religion og Sprog — gør det næsten umuligt at drage videnskabelige Slutninger om Fremtidens Udvikling og hindrer i at generalisere de allerede vundne Erfaringer. Reserverer man sin Stilling overfor alle „videnskabelige“ Slutninger i den foreliggende Bog kan man læse den og faa Udbytte af de mange faktiske Oplysninger, den rummer.

Johs. Reumert.

Sven Lovén: Über die Wurzeln der Tainischen Kultur. Teil I. Materielle Kultur. (453 S. 8vo, 11 Tavler. Dissertation). Gøteborg 1924.

Vestindiens Forhistorie har i de seneste Aartier beskæftiget en Række af Arkæologer, mest Amerikanere; og et betydeligt Materiale er fremlagt, dels i Museer, dels i Publikationer. Den svenske Forsker Sven Lovén har i sin Bog om Taino-Kulturen gjort Brug af dette nye Materiale, for saa vidt som det har været ham tilgængeligt. Først og fremmest har han dog øst af Kolonialtidens Forfattere, Las Casas, Peter Martyr, Oviedo, Benzoni o. a., hvis Værker altid sammen med de arkæologiske Kendsgerninger maa danne Grundlaget for ethvert Forsøg paa at rekonstruere den vestindiske Fortid. Lovéns Kendskab til den gamle Litteratur er baade omfattende og dybtgaaende. Og det er kun lidt, der er undgaaet hans Opmærksomhed i den moderne arkæologiske Litteratur vedrørende Vestindien. Dog er den arkæologiske Side af hans Arbejde langt den svageste. Maaske beror dette paa, at han i lidt for høj Grad har arbejdet med Illustrationer af Ting, som han ikke selv har haft i Hænderne. I adskillige Tilfælde har han paa skæbnsvanger Maade misforstaaet saadanne Illustrationer. Maaske savner han ogsaa den praktiske arkæologiske Erfaring, der er saa overmaade nyttig for enhver, som skal arbejde teoretisk med et arkæologisk Stof. I hvert Fald foreligger der i hans Bog uheldige Fejltagelser angaaende Museumsmateriale, som har staaet til hans Disposition. I et enkelt Tilfælde er det en gammel fejlagtig Indførelse i Nationalmuseets Inventarium, der har ført ham paa Vildspor; Røgelsekarret Taf. XI Fig. 1—2 og Vaabenspidsen Taf. VII Fig. 3 er utvivlsomt ikke fra Jamaica, men fra Maya-Området og beviser saaledes intetsomhelst angaaende Kulturforbindelser mellem Centralamerika og Antillerne. Det er Aner-

kendelse værd, at Lovén har søgt at sammenfatte saa vidt muligt alt, hvad der forelaa af vestindisk Arkæologi paa den Tid, da han skrev sin Bog. Hans Fremstilling er en god Indførelse i Emnet og indeholder fortræffelige Iagttagelser, f. Eks. angaaende Bjergarternes Indflydelse paa Øksetypernes Udvikling; selvfølgelig bør Bogen dog ikke anvendes uden stadig og omhyggelig Jævnførelse med selve Materialet.

Bogens bedste Afsnit er dem, som væsentlig er byggede paa de gamle spanske Kilder. Fortrinlig er Oversigten over Vestindiens Folkeelementer i Kapitel I; den er ikke alene en god Orientering, men indeholder nye Synspunkter og Opfattelser af Værdi. Særlig bør fremhæves Paavisningen af, at de saakaldte *Guanahatabeyes* i det vestlige Cuba er det eneste Befolkningselement, som vi ud fra de historiske Kilder tør antage for at være føraruakisk. Lovén har sikkert Ret i sin Antagelse af en Sammenhæng mellem Guanahatabeyes og den primitive, føraruakiske Kultur, som den amerikanske Arkæolog Harrington har fundet paa Cuba. — Lovén har sikkert ogsaa Ret, naar han polemiserer mod den gængse Opfattelse, at Caraiberne havde faaet fast Fod paa Puerto Rico.

Værdifulde er ogsaa Bogens sidste Kapitler, der gør Rede for, hvad den gamle Litteratur lærer os om Landsbyernes og Husenes Indretning, Agerbrug og Kulturplanter, Fartøjer og Fiskefangst, Vaaben og Jagt, Husgeraad, Smykker og Dragt. — Naar Lovén mener, at Mandioca-Dyrkning i Jordhøjninger kun foregik i Slettelandet, ikke i Bjergene, da strider dette mod mine Iagttagelser i Cibao-Bjergene i Sante Domingo, hvor indianske *montones* eller Mandioca-Højninger endnu kan ses, skønt der er gaaet 4 Aarhundreder siden de blev anlagte. Og det af Lovén anførte Sted hos Oviedo kan i Virkeligheden ikke bruges som Støtte for hans Antagelse.

Lovéns tykke Bog er kun første Del af hans planlagte Værk. Forhaabentlig vil det snart lykkes ham at fuldføre anden Del, der skal omhandle Religionen. Selv om det foreliggende Bind indeholder adskillige Fejltydninger af det arkæologiske Materiale, er det til Gengæld rigt paa værdifulde Iagttagelser og hviler paa en bred Basis af solid Lærdom. Tainoerne var det første amerikanske Folk, der blev lagt øde af Europæerne. Studiet af dette forlængst uddøde Folks Kultur er meget forsømt; og dog har det en særegen Tiltrækning og er af stor Betydning for Løsningen af Sydamerikas kulturhistoriske Problemer.

Gudmund Hatt.